Микајыл Рзагулузадә

Ҹүҹә ҝетди су ичә

ҸҮҸӘ КЕТДИ СУ ИЧӘ

Чох сусамышды ҹүҹә:
— Ҹиб-ҹиб...
Кетди архдан су ичә:
— Ҹиб-ҹиб-ҹиб...
Һоппанды горха-горха
— Ҹиб-ҹиб-ҹиб-ҹиб...
Бирдән јыхылды арха:
— Ҹи-и-и-и-иб,
—ҹи-и-и-и-иб,
—ҹи-и-и-и-иб!..

Бир газ буну ешитди:
— Га-га!
Онун јанына кетди:
— Га-га-га?
—Ај газ, бир бах һалыма!..
Ҹиб-ҹиб-ҹиб!
—Тез ол һоппан далыма!
Га-га-га!..

Сулары аха-аха,
Ҹүҹә чыхды гыраға:
— Ҹиб-ҹиб-ҹиб!..
— Га-га-га!..

Арха јыхылан заман
Ҹүҹә горхмушду јаман:
— Ҹиб-ҹиб-ҹиб...
Горхусундан су ичмәк
Лап чыхмышды јадындан:
— Ҹиб-ҹиб-ҹиб!..

Бахырды дөврәсинә,
Су ахтарырды јенә:
Ҹиб-ҹиб-ҹиб...
(Јенә башдан башлајын).

MƏCBURİ NÜSXƏ
№

F. Köçərli adına
Respublika Uşaq
KİTABXANASI
İNV.№ 92576

Qızıl fond

84(5Азе)
Р 59

ДӨЈҮШӘН СӘРЧӘЛӘР

Һава сојугду, гышды.
Кечә сәһәрә гәдәр
Гушбашы гар јағмышды...

Балача гыз Көјәрчин
Мышыл-мышыл јатырды
Өз исти отағында,
Өз јумшаг јатағында.
Јухуда көрүрдү ки,
Јајдыр, о, јајлагдадыр,
Јамјашыл бир бағдадыр.

Чәһ-чәһ илә өтүшүр
Будагларда бүлбүлләр.
Әтир сачыр бағчада
Рејһанлар, гызылкүлләр...

Бирдән кәлди ејвандан
Санки фышгырыг сәси,
Дөјүшән сәрчәләрин
Бәркдән гышгырыг сәси.
Бу сәсләрә Көјәрчин
Јухусундан ојанды.

Тез јатағындан галхыб,
Пәнчәрәдән бојланды.
Көрдү јаман јағыр гар.
Ејванда, гарын үстдә
Бир әл бојда чөрәк вар.
Бу бир парча чөрәкчин
Бәрк дава-далаш кедир.
Дөјүб түкүнү дидир.
Сәрчәләр бир-биринин

Чығырырлар:
— Чик-чирик.
Мәнимкидир бу чөрәк.
Сәрчәләр дөјүшүрдү...
Анчаг бирчә гырыг да
Јејә билмир һеч бири, —
Чөрәксә јејилмәмиш,
Галмышды орталыгда...

Көјәрчин буну көрчәк,
Исти, ағ хәләтини
Тез салды өз чијнинә,
Дөндү ағ көјәрчинә,
Чыхды ејвана...
Јердән
көтүрдү о чөрәји,
Овхалады әлиндә,
Ејвана сәпәләди.
Дөјүшән сәрчәләрә
Белә деди:
— Ај дәчәл,
Ај далашган сәрчәләр!
Ај савашган сәрчәләр!
Дава-далаш салмајыб,
Раһат јесәниз әкәр,
Чөрәк һамыја чатар!..
Бунун бирчә шәрти вар
Анчаг, о да —
б а р ы ш м а г!..

Көјәрчини динләјиб
Сәрчәләр барышдылар.
Һамы дојунча једи,
Артыг да галды һәлә.
Севиниб күлә-күлә
Көјәрчинә үрәкдән
Һамы:
— Чох сағ ол! — деди.

ЧИМӘН СӘРЧӘЛӘР

Ајтәклә Елсевәрә
— Ҝәлин, чимин! —
дедиләр.
Ајтәк сојунду чимди,
Анҹаг јенә дә чиммәк
Истәмәди Елсевәр.
Үз-ҝөзүнү туршутду,
Сонра гарныны тутду.
Деди:
—Гарным ағрыјыр,
Чимәрәм сабаһ сәһәр.

Елсевәр чыхды евдән,
Һәр јер гарды, ағаппаг.
Ҝүн дүшмүшдү, һәјәтдә
Гар әримишди анҹаг.
Бир кичик ҝөлмәчәдә
Ҹик-ҹикләј сәһәр-сәһәр,
Бир-бирини сәсләјиб
Чимирдиләр сәрчәләр:
— Ҹик-ҹик-ҹик,
биз чимирик...
Чимәк, галмајаг чиркли!
Ҹик-ҹик-ҹик,..
Ҝәлин чимин!
Чимин, галмајын чиркли...

Ганад чалыб чимдикҹә
Сәрчәләр ҝәшәнҝ-ҝәшәнҝ,
Тозтәк учушурду су
Үстләриндә рәнҝбәрәнҝ...
Тәк бирҹә гара сәрчә
Тәрпәнмирди будагдан.

Тамаша еләјирди
Чимәнләрә узагдан.
Ону ҝөрүб дедиләр:
— Ҝәл чим!..
— Бах, биз чимирик!..
Чим сән дә, галма чиркли!..

Сәрчә гарныны тутду,
Үз-ҝөзүнү туршутду,
Деди:
— Гарным ағрыјыр;
Чимәрәм сабаһ сәһәр...

Ҝүлүшдүләр сәрчәләр:
—Еһ, горхаг олма, ҝәл чим!
Ҝәл чим...
Чим, ју чиркини!
Һеч ким севмәз, хошламаз,
Бил, пинтини, чирклини,
Ҝәл чим...
Бах, биз чимирик!..
Чим сән дә, галма чиркли!..

Сәрчә јолдашларынын
Сөзләриндән утанды,
Учуб будагдан, бирбаш
Ҝөлмәчәјә һоппанды...
Ганад чалыб чимдикҹә
Сәрчәләр ҝәшәнҝ-ҝәшәнҝ,
Тозтәк учушурду су
Үстләриндә рәнҝбәрәнҝ...
Елсевәр сәрчәләри
Беләчимән ҝөрәндә,
Гачды тез евә, деди:
— Ана, чимирәм мән дә!..

ЈУВА ДАВАСЫ

Бир чүт көзәл гарангуш
Зәһмәтлә-әзијјәтлә
Јува тикди ејванда.
Јува һазыр оланда,
Сәрчә көрүб бәјәнди,
Јуваја јијәләнди.
Гарангушлар гајыдыб
Кәләндә ахшам чағы,
Көрдүләр бу јувада
Чағырылмамыш гонағы.
Дедиләр:
—Бу нә ишдир?
Деди:
—Хошума кәлди.
Ахар-бахары јахшы,
Өзү дә чох көзәлдир!..
Нә јахшы ки, вахтында
Тутдум бу јуваны мән,
Јохса гырғылар чохдан
Алмышды әлиниздән!..
Гарангушлар дедиләр:
— Зәһмәт чәкибсән наһаг!
Бура гырғы-зад кәлмәз,
Чых кет јувадан, гочаг!
Сәрчә деди:
—Јорғунам,
Гојун бир аз динчәлим.
Чох говмушам гырғыны,
Бир аз өзүмә кәлим...
Гарангушлар дүшүндү:
«Бу ахшам вахты ону
Јувадан говсаг әкәр,
Јазығы күнч-бучагда
Ит-пишик тутуб јејәр».
Јуванын гырағында
Гарангушлар биртәһәр
Ујудулар јанашы
Кечә сәһәрә гәдәр.
Сәһәр учуб, сәрчәјә
Сплар јем кәтирдиләр:
«Гој разы кетсин!»—дејә,—
Дән дә, су да вердиләр...

Гарангушлар вердикчә,
Сәрчә һеј алды, једи.
Нә разылыг еләди,
Нә дә бир «сағ ол» деди.
Гарангушлар дедиләр:
—Ај сәрчә бәј, бура бах,
Једин-ичдин, динчәлдин...
Ди бәсдир, чых кет, гочаг!
Сәрчә деди:
—Һәлә мән
Ганичән гырғылардан
Сизи горујам кәрәк!..
Сәрчә фикир вермәди
Гарангушлар дејәнә.
Јерини раһатлајыб,
Јувада галды јенә.
Гарангушлар учдулар,

Сонра бир јекә дәстә
Дост-јолдашла кәлдиләр
Һәмин јуванын үстә.
Димдикләриндә палчыг,
Бол чөр-чөп кәтирдиләр,
О јуванын ағзыны
Мөһкәм-мөһкәм һөрдүләр...
Көрмәсәјди бунлары
Балача гыз Ајтәкин,
Сәрчә галыб јувада
Боғулачагды јәгин...
Гарангушлар кедәндә,
Гыз о јуваны ачды,—
Јува ачылан кими
Сәрчә о гачан гачды...
Гарангушлар јуваја
Гајытдылар јенидән.
Балалајыб, чохалыб
Јашадылар орда шән.

ӘН ДАДЛЫ МЕЈВӘ

Бир күн бир гоча бағбан
Сорушду ушаглардан:
— Ән дадлы мејвә нәдир?
Дејин, һансы мејвәдир?
Јәгин ки, һәрәнизин
Севдији бир мејвә вар...

Бағбанын суалына
Ҹаваб верди ушаглар.
Ајтәк деди:
—Чијәләк!
Елиш деди:
—Көј јемиш!
Алмас деди:
—Ағ килас!
Күлнар деди:
—Киләнар!
Марал деди:
—Портағал!
Алы деди:
—Шафталы!
Гулу деди:
—Јох, һулу!
Нәрмин деди:
— Мандарин!
Назназ деди:
— Ананас!..
Һәрә бир мејвә деди,
Һәрә өз бәјәндији
Мејвәни тә'рифләди...

Бағбан деди:
— Ушаглар,
Дүздүр, бу мејвәләрин
Һәр биринин јахшыча
Дады вар, ләззәти вар,
Анҹаг бунлар һеч бири
Ән дадлы мејвә дејил!

Ајтәк деди:
— Әми ҹан!
Сиз сөјләјин, бәс нәдир?
Бәс о һансы мејвәдир?

Бағбан деди:
— Балалар,
Бу саат дејим, билин:
Мән сиз јашда оланда,
Үч јолдашымла биркә
Бир балача бостанда
Бир нечә тохум әкдик.
Чәпәрләдик, сувардыг,
Бир хејли зәһмәт чәкдик.
Күн өтдү, ај доланды,
Арадан хејли кечди.
О балача бостанда
Әкдијимиз јетишди.
Бир күн ордан бир кәлик
Дәриб бөлдүк дөрд јерә.
Бирҹә хырдача дилим
Једи кәликдән һәрә.
О кәлик балдан ширин,
Јаман дадлы нүбарды!
Көрүнүр о мејвәдә
Бизим зәһмәтимизин
Ләззәти-дады варды!..
Инди, әзиз балалар,
Јәгин, сиз дә билдиниз
Ән дадлы мејвә нәдир.
Ән дадлы мејвә —
анҹаг
Сәнин өз зәһмәтинлә
Јетирдијин мејвәдир!..

ГУШЛАРЛА НӘ ИШИН ВАР

Јеничә кирмишди јаз,
Јамјашылды ағачлар.
Халчатәк ал-әлванды
Чөлләр, дүзләр, јамачлар..
Балача гыз Ајтәкин
Чыхмышды бағча-бағa,
Сәһәр-сәһәр бир азча
Ҝәзмәјә, ојнамаға.
Гарпыз бојда бир топу
Ҝаһ атыр, ҝаһ тутурду.
Бир аз белә ојнајыб,
Динҹәлмәјә отурду.
Бахды јан-јөрәсинә,
Һәр јер ҝүлдү, чичәкди.
Јер дә, ҝөј дә рәнкбәрәнк.
Нә ҝөзәл, нә ҝөјчәкди!..
Ҝүллү бајрам палтары
Ҝејиб, бәзәнмишди бағ:
Ағ, гырмызы, ҝөј, јашыл,
Нә ҝәшәнкди һәр будаг!..
Будаглар јелләндикҹә,
Јарпаглар титрәширди.
Јуваларда балалар
Ҹив-ҹив ҹивилдәширди...
Ај аман!..
Нә сәсдир о?
Гушлар нијә чығырыр?
Ким төкүр јарпаглары?
Будаглары ким гырыр?
Тез кетди о тәрәфә
Ајтәкин гача-гача,
Ҝөрдү бир јекә пишик
Дырмашыбдыр ағача.
Пишик нә пишик!..
Ај дад!..
Јекәбаш, палазгулаг,
Дәриси пәләнк кими—
Сапсары, золаг-золаг.
Көзләри пар-пар јаныр,
Гујруғу вар бир шәлә!..
Јахынлашыб јуваја,
Анҹаг чатмајыб һәлә.

Гушҹуғазлар чығрышыр,
Һамы вериб сәс-сәсә,
Вурушурлар пишиклә
Горхудан әсә-әсә.
Гушлар бәрк вурушурлар.
Пишик ҝүчлүдүр анҹаг,
Бир дә әлини атса,
Јуваны дағыдачаг!..
Елә бу вахт Ајтәкин

Ҝәлиб һараја чатды.
Бәрк гышгырыб, топуну
Пишијә сары атды.
Топ дәјди дүз башындан,
Пишик горхудан чаш̧ды.
Башы һәрләнди јаман,
Әли будагдан гачды.
Топ вурду-јыхды ону,
Ҝөјдә мајаллаг ашды,—
Гачды кетди о бағдан...
Ајтәкин дә чығырды
Архасынҹа узагдан:
—Бах, јува дағыданын
Ахыры белә олар!
Пишиксән, кет, сичан тут,
Гушларла нә ишин вар!..

92576
000000012757
F. Köçərli adına
Respublika Uşaq
KİTABXANASI
92576

14 гәп.

КИЧИК ЈАШЛЫ МӘКТӘБЛИЛӘР ҮЧҮН

Рзагулузаде Микаил Манаф оглы
«ЦЫПЛЕНОК ПОШЕЛ НАПИТЬСЯ»
«СТИХИ»

(На азербайджанском языке)

Рәссамы А. Әләскәров

Редактору **Ә. Салаһзадә.**
Бәдии редактору **В. Сарычалинскаја.**
Техники редактору **С. Һәбибзадә.**
Корректору **Х. Новрузова.**

Јығылмаға верилмиш 5/VI -1973-чү ил. Чапа имзаланмыш 14/XII-1973-чү ил. Кағыз форматы 60×90¹/₈, офсет кағызы, физики ч/в. 2. шәрти ч/в 2, учот нәшр. в. 2. Сифариш № 3313. Тиражы 16.000. Гијмәти 14 гәп.
Азәрбајчан ССР Назирләр Советинин Дөвләт Нәшријјат, Полиграфија вә Китаб Тичарәти Ишләри Комитәси.
«Кәнчлик» нәшријјаты, Бакы, Һүсү Һачыјев күчәси, 4.

Бакы, «Коммунист» нәшријјатынын мәтбәәси.

$\frac{153-73\ J}{7-6-2}$ © «Кәнчлик» 1973